

Täysistunto

Perjantai 11.12.2020 klo 13.01—18.57

5. Hallituksen esitys eduskunnalle eläintautilaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 175/2020 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 14/2020 vp

Toinen käsittely

Puhemies Anu Vehviläinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

13.06 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi eläintautilaki. Se ei sisällä suuria muutoksia sisällöllisesti. On hyvä ja tärkeä asia, että esitys jättää tarpeeksi kansallista liikkumavaraa. Pitää todeta, että Suomessa eläintautitilannetta turvaavat taudinehkäisy- ja valvontatoimenpiteet ovat suhteellisen hyvällä tasolla, ja niin sen pitää olla jatkossakin.

Muutamia huomioita asiantuntijakuulemisissa tuli esille. Kaikilla tullitoimipaikoilla ei ole sellaisia tiloja, joissa voitaisiin säilyttää lemmikkieläimiä, joiden maahantuloedellytykset eivät täyty. Näille eläimille ei ole myöskään karanteenitiloja, ja valiokunta katsoo, että tämä asia tulee korjata.

Valiokunta toteaa myös, että eläinkaupan sääntelyä on kehitettävä. Esimerkiksi koirien maahantuonti ja pentutehtailu rehottavat. Se on valtavan suuri ongelma varsinkin tuolla etelän maissa ja Keski-Euroopassakin, ja sieltä tuodaan jopa parin viikon ikäisiä lähinnä koiranpentuja myös tänne Suomeen, ja Tulli on helisemässä näitten asioitten kanssa. Onneksi nyt mahdollisesti on tulossa uuteen eläinsuojelulakiin liittyen koirien pakollinen tunnistusmerkintä, ja on kaavailtu, että se mahdollisesti tulisi voimaan jo 2023. Kauan on kestänyt tämä asia ennen kuin saadaan tämä parannus aikaiseksi, mutta hyvä, jos näin on. Tämä on yksi asia, mikä ehkä ainakin hieman ehkäisee tätä rikollista pentutehtailua.

Korona on nostanut esille myös sen asian, että esimerkiksi Tanskassa on minkkejä jouduttu lopettamaan rankoin määrin. Suomessa turkistarhoilla ei vielä ole tätä ongelmaa onneksi, mutta sitä pitää seurata tiiviisti, ja uusi eläintautilaki antaa mahdollisuuden nopeisiin toimiin, jos tarve vaatii.

Sikarutto on myös levinnyt — onneksi ei vielä Suomeen, ja toivottavasti se saadaan kuriin joka paikassa. Se on hyvin vaarallinen tauti, ja jos se Suomeen pääsee, niin se tarkoittaa tuhoa ja se tarkoittaa silloin todella suuria ongelmia lihantuotannossa.

Ja vielä sen asian, arvoisa puhemies, haluan nostaa esille, kun puhutaan eläinten hyvinvoinnista ja eläinsuojelurikoksista ja eläimiin kohdistuvista rikoksista, että Helsingin eläinpoliisitoiminta on käynnistetty vajaa kaksi vuotta sitten. Rikoskonstaapeli Toni Lah-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2020 vp

tisen esityksestä tämä esitettiin ja se tuli voimaan, ja rikoskomisario Anne Hietala johtaa tätä tutkintaryhmää. Se on perehtynyt näihin eläimiin kohdistuviin rikoksiin ja niiden tutkimiseen, ja valvontaeläinlääkäreiltä, virkaeläinlääkäreiltä, on tullut valtavan hyvää palautetta. Tämä homma on toiminut loistavasti, ja toivoo saattaa, että tämä käytäntö tulisi ihan ympäri Suomen. Meillä on 11 poliisipiiriä, ja jos saataisiin näitä eläinrikoksiin paneutuneita poliiseja tutkimaan näitä asioita paremmin, niin se tarkoittaisi sitä, että silloin muut poliisit pystyisivät paneutumaan sitten muihin, ihan varsinaisiin rikoksiin enemmän, kun on tällaiset asiantuntijat juuri eläinrikoksiin sonnustautuneina.

Suomessa tapahtuu eläinsuojelurikoksia vuosittain noin 700, ja se on vain pieni osa, mikä tulee ilmi. Kuitenkin tämä esitys, mikä nyt on, oli ihan yksimielinen ja hyvä esitys, ja sitä pitää puoltaa. — Kiitos.

13.11 Piritta Rantanen sd: Arvoisa puhemies! Kyse ei ole siis suuresta sisällöllisestä muutoksesta meidän kansallisiin lakeihimme, lähinnä kyse on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöönpanosta ja täydentämisestä, joka antaa onneksi reilusti kansallista liikkumavaraa.

Tämän lain velvoitteet koskevat lähinnä eläinten pitopaikkoja ja niistä vastuussa olevia toimijoita, mutta esimerkiksi elintarvikejalostusyrityksiin, eläinkuljettajiin ja -välittäjiin tällä on oma merkityksensä. Eri toimijoiden velvollisuuksien ja oikeuksien on oltava selkeitä ja ymmärrettäviä, ja neuvontaa on tässäkin asiassa oltava riittävästi. Tämän lain puitteissa esimerkiksi Tullille nyt esitetty laajempi viranomaisrooli mahdollistaa paremman eläintautivalvonnan eikä aiempia virka-apupyynnöjä enää erikseen tarvita.

Ajankohtainen ja huomiota herättävä esimerkki tässä kokonaisuudessa on kuitenkin koronapandemian tilanne, joka on Tanskassa tullut ilmi minkkien koronatartuntoina ihmisiin ja eläimistä toiseen. Onkin erityisesti kiinnitettävä huomiota tässä THL:n lausuntoon ja siihen, että eläintautilainsäädäntö tulee valmistella siten, että havaittaessa tällaisia uusia eläinten ja ihmisten välillä nopeasti tarttuvia vakavia tauteja lainsäädännön on mahdollistettava nopea reagointi torjuntatoimenpiteisiin. Valiokunnan lausunnon mukaan tämä lakiehdotus täyttää sellaiset seikat tällä hetkellä, mutta ne on muistettava pitää ajan tasalla. Kokonaisuudessaan on kuitenkin huomioitava myös ennakoivasti kotieläintuottajan kannalta mahdollisten vahingonkorvauksien suuruus ja korvausjärjestelmän aito toimivuus ja vaikuttavuus, jotta suurilta mahdollisilta menetyksiltä eri tiloilla välttyttäisiin.

Kaiken kaikkiaan kyseessä on hyvä ja kannatettava esitys.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 175/2020 vp sisältyvät 1.-4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.